

Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

P O S U D E K **oponenta rigorózní práce**

Jméno a příjmení studenta: Mgr. Lucie Pokorná

Název práce: Předpoklady povinnosti k náhradě újmy vzniklé při poskytování zdravotních služeb

Jméno a příjmení oponenta: Doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

Kontrola shody: < 5%

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autorka zvolila velmi aktuální (třebaže v kvalifikačních pracích již dost frekventovaný) fenomén, jímž je občanskoprávní povinnost k náhradě újmy se zvláštním zřetelem k poskytování zdravotních služeb, a to i s ohledem na změny přinášené rekodifikací soukromého práva. Jde nicméně stále o téma, které právem zasluhuje zvýšenou pozornost odborné veřejnosti, jak o tom svědčí i proběhlé diskuse v odborných periodikách (Doležal, Hrádek, Melzer, Eliáš, Tichý, Holčapek, Šustek, Vojtek, Bezouška, a další). Autorka v úvodu své práce vymezuje její cíle (analyticko-deskriptivní), avšak postrádám jasně položené výzkumné otázky (teze) - což bývá u prací tohoto stupně standardní, na které bude svou prací nalézat odpověď. Z práce samotné je patrné, že autorka zvolila především deskriptivně-kompilační přístup, který kombinuje s evaluací judikatury, aby nakonec dospěla k obecnějšímu poznatku (tj. k určité syntéze, kupř. u problematiky příčinné souvislosti v medicínsko-právní oblasti, k vymezení postupu *lege artis, vitius artis* atp.). V tomto ohledu autorka prokázala schopnost určitého nadhledu nad zákonným textem, projevila znalost aktuální judikatury, kterou kriticky analyzuje a vyhodnocuje, což na práci oceňuji. Svou prací se dotkla hned několika velmi diskutovaných problémů souvisejících s platnou právní úpravou civilní odpovědnosti za újmu. V práci nebyla využita komparace s jinými právními řády (nabízelo by se Německo, Rakousko) ani bohatá cizojazyčná literatura.

2. Logická struktura a členění rigorózní práce:

Text (185 tis. znaků včetně úvodu a závěru) je celkově přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy *de lege ferenda*. Práce je rozdělena v zásadě do 7 kapitol, kdy je nejprve vymezena teoreticky povinnost k náhradě újmy dle jednotlivých obecných skutkových podstat a poté jsou autorkou deskribovány jednotlivé předpoklady občanskoprávní odpovědnosti za újmu (protiprávnost, újma, kauzalita a zavinění). Splnění předepsaného rozsahu práce je mírně relativizováno tím, že autorka na některých místech přebírá závěry judikatury tak, že cituje delší a místy vyložené dlouhé pasáže z rozsudků v samém textu práce, což by mohla učinit jistě syntetičtější způsobem, anebo odkazem v poznámkách pod čarou. Výhrady mám nicméně i ke kapitole 2.2, která je jen parafrází (jediného) učebnicového textu a rozhodně – dle mého – nepředstavuje analýzu dané problematiky. Podobně kriticky se stavím ke kapitole věnované zavinění; ani tam rozhodně nejde o analýzu subjektivního předpokladu povinnosti k náhradě újmy, kapitola je rozsahem i hloubkou podceněna (odbyta).

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použitý relativně dostatečný počet bibliografických pramenů, které autorka správně uvádí a na konkrétních místech cituje v souladu s citační normou.

Poznámkový aparát je adekvátní. Výběr literatury a pramenná základna je reprezentativní a zahrnuje jak tituly aktuální české právní nauky, tak publikace reflektující právní úpravu starší. Lze ocenit, že autorka neváhá konfrontovat základní názory české doktríny a odlišná stanoviska právních autorit v daném oboru, jakož i rozdílné pohledy naší a evropské judikatury (ÚS, NS, ESLP).

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava rigorózní práce

Jazyková i stylistická úroveň práce velmi dobrá. V práci jsem neshledal žádných podstatných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. S právní terminologií je pracováno správně.

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Práce předkládá řadu názorů a závěrů, což je ocenitelné zejména při vymezení vztahu mezi jednotlivými úpravami (zejm. OZ a ZSS), jež dopadají na zkoumanou problematiku.

Autorka by se mohla u ústní obhajoby vedle výše naznačeného blíže vyjádřit k:

- K vymezení tzv. psychické kauzality a její aktuální podobě – lze nastínit i komparativní kontext
- K významu předvídatelnosti újmy jako korektivu kauzálního nexu – je adekvátnost na ústupu?
- Jak je třeba chápat ustanovení § 91 OZ o nedotknutelnosti člověka ve vztahu k zásahům do tělesné a duševní integrity dle zvláštních zákonů?
- Jak řešit vztah § 52/1 OZ a § 98 OZ k ustanovení § 33/7 ZZS?
- K aktuálnímu vývoji rak. judikatury ve věcech náhrady újmy za nervový otřes (7 Ob 105/17t OHG)
- K objektivizaci standardu náležité péče via domněnky nedbalosti v OZ?
- ke str. 18 – o jakou odpovědnost (povinnost) tedy jde v případě zmíněné autonehody?
- k otázce „odlehčení“ či obrácení důkazního břemene (str. 74 an) v medicínsko-právních sporech?
- při analýze protiprávnosti jsem postrádal zmínku o případech, kdy újma nevzniká následkem protiprávního jednání (na což autorka – dle mého chybně – redukuje otázku protiprávnosti), nýbrž je následkem protiprávního stavu (škodní události zákonem kvalifikované)?

6. Odborná kvalita zpracování tématu rigorózní práce

Práce je po odborné stránce – až na uvedené výtky a připomínky – standardní a ještě splňuje požadavky kvalifikační práce tohoto stupně, třebaže z metodologického hlediska je spíše prací průměrnou a místy podprůměrnou, a to jak rozsahem, tak kvalitativní analýzou; metoda deskriptivně-kompilační želbohu v práci samé převážila. Komparativní metoda využita nebyla, pomínila-li velmi stručné zmínky o dílčích aspektech v německé doktríně.

Závěr:

Předložená práce prokázala – s výhradami výše uvedenými – určitou samostatnost při zpracování nelehkého tématu, schopnost zorientovat se v zákonné úpravě, doktríně a příslušné judikatuře. **Práci doporučuji k ústní obhajobě**, neboť mám za to, že při přesvědčivé obhajobě ji lze ještě obhájit jako práci rigorózní.

Datum: 3. 4. 2019

Podpis oponenta rigorózní práce
Doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.